

Heidy Purga
Kultuuriministeerium

Teie: 11.04.2024 nr KUM/23-0485/-2K

Meie: 07.05.2024 nr 1-7/80-3

Spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Esitasite kooskõlastamiseks spordiseaduse (edaspidi *SpS*) ja tulumaksuseaduse muutmise seadus eelnõu.

Siseministeerium, arvestades Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi *PPA*) ning Päästeameti (edaspidi *PÄA*) poolt esitatud arvamusi, kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

1. Juhime tähelepanu, et *SpS*-is ja korrakaitseaduses (edaspidi *KorS*) esineb ebakõla spordiseaduse reguleerimisala osas. Kui *SpS*-i § 1 lõike 1 kohaselt sätestab seadus **spordiürituste korraldamise nõuded** ja spordiürituste **pidamise** nõudeid reguleerimisalana ette ei näe, siis *KorS* § 59 lg 2 järgi tuleb spordiseaduses sätestada **spordiürituse korraldamise ja pidamise nõuded**.

Kuna ka eelnõus esitatud *SpS* § 20 lõige 3 näeb ette, et kohalikul omavalitsusel (edaspidi *KOV*) on õigus kehtestada spordiürituse **korraldamise nõuded**, siis teeme ettepaku ka vastavalt muuta *KorS*-i § 59 lõiget 2, jättes välja **pidamise** nõuded.

2. Eelnõu punkti 11 kohaselt muudetakse *SpS* § 20 ja lõikes 2 loetletakse kõrgendatud turvariskiga spordiüritused.

2.1. Kavandatava *SpS* § 20 lõike 2 punkti 2 kohaselt oleks kõrgendatud turvariskiga ka spordiüritus, kus pakutakse alkoholiseid jooke või toimub nende jaemüük.

2014. aastal on Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud [Eesti alkoholipoliitika roheline raamat](#), et vähendada alkoholi tarbimisest tulenevat sotsiaalset, majanduslikku ja tervisekahju, tagada lastele ja noortele toetav keskkond kasvuks ja arenguks ning muuta elukeskkond kõigi inimeste jaoks turvalisemaks. Roheline raamat hõlmab mh tegevusi alkoholi kättesaadavuse ja müügiesituse piiramiseks, sh soovitusi *KOV*-idele: „Kinnitada määrusega avalike ürituste tüübid, kus alkoholsete jookide müük (ja tarvitamine) on keelatud, näiteks spordiüritused, kultuuriüritused, laste osalusega üritused vms.“.

Eelnevale tuginedes teeme ettepaneku kaaluda, kas spordiüritustel peaks alkohoolsete jookide tarvitamine ja jaemüük olema üldse lubatud. Kui eelnõu koostaja leiab, et spordiüritustel kõikide alkohoolsete jookide tarvitamise ja jaemüügi keelamine on liigselt piirav, võiks spordiüritustel lubatud alkohoolsed joogid piiritleda teatud etanoolisisaldusega (nt lahja alkohoolne jook – etanoolisisaldusega kuni 22 mahuprotsenti). Sarnaselt on osad KOV-id teinud avalike ürituste korraldamise eeskirjades.

2.2. Teeme ettepaneku lisada kõrgendatud turvariskiga spordiürituse alla ka sellised üritused, mille fänniklubide taustainfost on teada agressiivse käitumise ilmingud (nt massilised kaklused) või mille puhul on oodata riskigruppide või poliitilise taustaga rivaliteetide kogunemist.

2.3. Palume kaaluda, kas spordiürituse korraldamise loa taotlemine võiks olla vajalik ka nende spordiürituste puhul, mis toimuvad mitme KOV-i territooriumil või, mis toimuvad välitingimustes ja toimumise aeg kattub täielikult või osaliselt ülemäärase müra tekitamise keeluaaja ehk nn öörahuga.

2.4. Kavandatava SpS § 20 lõikes 3 nähakse ette, et sama §-i lõikes 1 ja 2 nimetamata spordiürituste puhul on KOV-il spordiürituse korraldamise nõuded õigus kehtestada KorS § 59 lõike 1 alusel määrusega.

Spordiüritused, mille korraldamiseks on vaja taotleda luba, on sätestatakse SpS § 20 lõikes 1, sh kõrgendatud turvariskiga üritused. Sama §-i lõige 2 täpsustab, millised on kõrgendatud turvariskiga üritused. Meie hinnangul pole kavandatavas SpS § 20 lõikes 3 vaja enam sama §-i lõikele 2 viidata, kuna need üritused on juba hõlmatud lõikega 1. Eelnevale tuginedes teeme ettepaneku viide lõikele 2 kustutada.

Eelnõuga kavandatava muudatuse osas näeme ka vastuolu – kui KorS § 59 lg 2 näeb ette erisuse, et erinevalt teistest üritustest sätestatakse spordiürituse korraldamise ja pidamise nõuded SpS-is, siis SpS §-i 20 lõigete 1 ja 3 kavandatava sõnastuse kohaselt sätestatakse spordiseaduses ainult nende spordiürituste korraldamise nõuded, **milleks on vajalik korraldamise luba** ning ülejäänud spordiürituste regulatsiooni kehtestamise vajalikkuse või selle sisu otsustab KOV. Seega tekib kummaline ring – KorS viitab korraldamise nõuete osas SpS-ile ja SpS tagasi KorS-le (või vastupidi).

Väljatöötamiskavatsuses (edaspidi *VTK*) toodi probleemina välja, et: „*KOV-id võivadki kehtiva õiguse kohaselt oma reeglid kehtestada, aga eri reeglid eri KOV-ide lõikes on tekitanud spordiüritajate korraldajates segadust, eriti spordiürituste puhul, mis toimuvad mitme KOV-i territooriumil.*“. Seletuskirjas toodu kohaselt on vajalik, et KOV-idel oleks lähtudes oma territooriumi eripärasest võimalus kehtestada spordiürituste korraldamiseks erinevaid nõudeid. Seega *VTK*-s tõstatatud probleem jääb justkui lahendamata, kuid KorS-i ja SpS-i vaheline ebakõla vajab sellegipoolest lahendust.

2.5. Eelnõu paragrahvi 20 lõike 2 punkti 5 kohaselt loetakse kõrgendatud turvariskiga spordiürituseks üritust, kus kasutatakse pürotehnilisi tooteid või tehakse tuletöid. Sama paragrahvi lõikes 4 sätestatakse andmed mida tuleb märkida spordiürituse korraldamise loa saamiseks. Eelnõu seletuskiri selgitab § 20 lõike 4 punkti 13 - info pürotehniliste toodete kasutamise või tehtavate tuletööde kohta, selleks, et tagada spordivõistluste ohutus ja turvalisus. Eelnimetatud loa taotluse edastab KOV viivitamata kooskõlastamiseks PPA-le ja PÄA-le ning vajaduse korral muudele ametkondadele.

Juhime tähelepanu, et eelnõu § 20 lõike 2 punktis 5 sätestatav pürotehniliste toodete kasutamine on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi *TTJA*) pädevuses.

Lisaks juhime tähelepanu sellele, et me ei pea vajalikuks tuletööde tegemise kooskõlastamise nõude lisamist spordiüritustele. Eelkõige kasutatakse tänapäeval üritustel lisaks pürotehnilistele toodetele sageli leegiheitjad/leegimasinaid kuid nende kasutamine ei ole tuletöö ning see ei vaja PÄA-ga kooskõlastamist. Tuletöö tuleohutusnõuded on välja toodud tuleohutuse seaduse 3. jaotises. Tuleohutuse seaduse § 12 lõige 1 punkt 7 sätestab, et tuletöök on ka muu tegevus, mille käigus kasutatakse leeki, tekivad sädemed või temperatuur, mille mõjul võib süttida ümbritsev põlevmaterjal, tekitades sellega reaalse tuleohtu.

2010. aasta [tuleohutuse seaduse eelnõu seletuskirjas](#) on selgitus, et „Tuletööna peetakse silmas tule kasutamist töö tegemisel“. Tuletööna töö tegemise mõiste leiame ka Siseministri 07.09.2010 määruses nr 47 „Tuletöö tegemisele esitatavad nõuded“ § 5 lõikest 1, kus on ära toodud, et töödeldav osa või detail viiakse võimalusel alalisse tuletöö kohta või ohutusse kaugusesse igasugusest põlevmaterjalist. Seega tuletöö mõiste peaks eelkõige sisaldama tegevust, mille käigus, kas valmistatakse midagi või töödeldakse mingit seadet või detaili. PÄA on välja selgitanud teenuse osutajatelt, et leegimasinate kasutamisel on tegemist jälgitava tegevusega, mille käigus seadmeid ei jäeta järelevalveta, tagatakse ohutus ning kustutusvahendid ja oskused. Põlevmaterjali ümber tagatakse ohutu kaugus vastavalt tootja juhistele ja seadmele, milleks võib olla kolm ja enam meetrit. Seadme omanik, kasutaja, etenduse korraldaja võtavad täiel määral vastutuse seadme kasutamise eest seadme ohutuse ja ka tuleohutuse seaduse alusel.

Meelelahutuses *showelementidena* kasutatavate "leegimasinate" puhul ei ole tegemist sisuliselt millegi valmistamise või seadme või detaili töötlemisega, seega ei ole tegemist tuletööga, mistõttu tuleks sellise tegevuse puhul juhinduda seadme enda kasutusjuhendist ning tuleohutuse seaduse § 27 nõuetest. Tuletöötunnistuse nõudmine PÄA hinnangul ei ole sellise tegevuse korral asjakohane. Küll aga oleks asjakohane selliste tegevuste puhul isikute/töötajate tuleohutusalane koolitamine tööandja poolt.

Tulenevalt eeltoodust on meie seisukoht, et leegimasinate kasutamine ei ole tuletöö ning meie hinnangul ei ole tuletööde tegemise kooskõlastamise nõude lisamine spordiüritustele vajalik.

2.6. Kavandatava § 20 lõike 4 punkt 6 näeb ette, et kirjalikku taotluse märgitakse andmed turvaettevõtja kohta ja turvaseaduse § 9 lõike 2 punktis 4 sätestatud asjaolud. Juhime tähelepanu, et turvaseaduse kehtivus lõpeb 30.06.2024. Alates 01.07.2024 reguleerib valdkonda turvategevuse seadus ja selle alusel antav siseministri määrus täpsustab turvaplaani miinimum andmed. Turvategevuse seaduse § 5 lg 8 kohaselt on mehitatud turvamise aluseks turvaobjekti turvaplaan. Palume eelnõud vastavalt täiendada.

3. Teeme ettepaneku SpS §-is 23 või muus sobivas sättes sätestada, et spordiüritustel on pealtvaatajatele keelatud pürotehnika loata kasutamine ning korraldaja peab tagama sellest kinnipidamise ja rikkujate karistamise (kas ise või pädeva ametiasutuse poolt).

Jalgpallivõistlustel ja teistel spordiüritustel turvalisuse, julgeoleku ja teenindamise lõimitud lähenemisviisi käsitleva Euroopa Nõukogu konventsiooni artikkel 5 punkt 5 näeb samuti ette, et peavad olema kehtestatud selged tegevuspõhimõtted ja eeskirjad, millega korraldatakse rahvahulkade ohjeldamist ning juhitakse turvalisuse ja julgeolekuga seotud riske. Eraldi on selles esile tõstetud rassistlik või muul moel diskrimineeriv käitumine; vägivaldne või keelatud käitumine; pürotehnika kasutamine.

4. Palume kaaluda SpS 3. peatüki täiendamist selliselt, et korraldajatel tekiks kohustus viia läbi regulaarseid ja kõiki osapooli hõlmavaid õppusi nende spordiürituste osas, mis toimuvad

regulaarselt, kus on palju pealtvaatajaid ning kõrgendatud riskid tulenevalt spordivõistluse iseloomust ja asukohast ning samuti spordiüritused, mis on märgitud SpS § 20 lõike 1 punktides 1—3.

SpS § 23 punkt 1 näeb ette, et korraldaja on spordiürituse planeerimisel, ettevalmistamisel ja korraldamisel kohustatud tagama spordiüritusel osalejate turvalisuse. Selleks, et võimalike ohtude realiseerumisel sujuks olukorra lahendamisse kaasatud asutuste ja korraldaja vaheline koostöö, tuleb koostada ohuolukordade lahendamise plaanid ja korraldada vastavasisulisi õppusi. Politseil ja teistel riiklikel asutustel on olemas erinevad riskianalüüsid ja lahendamise plaanid, kuid need ei hõlma ja ei saa hõlmata igat konkreetset spordiüritust. [Jalgpallivõistlustel ja teistel spordiüritustel turvalisuse, julgeoleku ja teenindamise lõimitud lähenemisviisi käsitleva Euroopa Nõukogu konventsiooni](#) alusel moodustatud Spordiürituste turvalisuse ja julgeoleku komitee 2. kohtumisel on 10.12.2021 heaks kiidetud „Spordiürituste turvalisuse, julgeoleku ja teenindamise riikliku strateegia“ näidisdokument, mille III peatüki punkt 6 näeb samuti ette avalik-õigusliku ja erasektori koostöös plaanide koostamise, järelevalve, rakendamise ning regulaarsete õppuste läbiviimise.

5. Teeme ettepaneku asendada SpS-is läbivalt sõna „ametkond“ sõnaga „amet“. PPA ja Päästeamet ei ole ametkonnad, vaid ametid, mistõttu on ametkondade kooskõlastustega seonduvad sätted keeleliselt ebakorrektsed. Ametkond on haldusala keskasutus koos kõigi oma allasutustega. PPA-l ja Päästeametil on küll erinevad struktuuriüksused, kuid mitte allasutused. Võimalik, et kooskõlastamisele kaasatakse ka teatud ametkondi, kuid sel juhul tuleb sätteid vastavalt korrigeerida. Samuti palume seletuskirjas selgitada, kes need teised ametkonnad/asutused on

6. Oleme jätkuvalt samal seisukohal, mille esitasime VTK kooskõlastamise raames ja leiame, et SpS §-is 25 sätestatud väärteo osas peaks kohtuväliseks menetlejaks olema ka kohalik omavalitsus. Kuna loa väljastab ja loa väljastamisel seab korraldajale omapoolsed nõuded KOV, on tal olemas ka vajalik teave rikkumise menetlemiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Indrek Link; indrek.link@siseministeerium.ee